TANULNI! TANULNI! TANULNI!

KÖZGAZDÁSZ

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

V. ÉVFOLYAM, 7. SZÁM. ARA 30 FILLÉR 1955. ÁPRILIS 4.

Éljen április 4 – hazánk felszabadulásának 10. évfordulója!

A történelmi évfordulók jelentőségét egy nemzet életében nem évek. vagy rövid évtizedek, hanem évszázadok mérik. Mégis magyar hazánk elmúlt rövid tíz esztendeje, a soha nem látott építőmunka, hatalmas alkotások, mondhatjuk nemzeti újjászületésünk nagy történelmi korszaka volt.

Felszabadulásunk napja, 1945. április 4-e óta még csak tíz év telt el, de ez az évforduló máris túlnőtt az időn. Ezen a napon vált a magyar nép — hosszú, küzdelmes története során — valóban szabaddá, ekkor nyíltak meg előtte a nemzeti felemelkedés, az emberi haladás, a társadalmi átalakulás kapui.

Ha van ügy, amiért a népek történelmük során hallatlan áldozatot hoztak, amiért a hősiesség, a hazaszeretet ragyogó fejezeteit írták vérükkel történelmünk lapjaira — ez a szabadság ügye. 1945. április 4-ének elsősorban a német hódítók és magyar cinkosaik prédájává vált magyar függetlenség és önállóság kivívását köszönhetjük. A mi népünk is vérének hullatásával harcolt a szabadságért, mégsem tudta századokon át tartó, nemzedékről nemzedékre öröklött harcaival kivívni a maga erejével. A nagy szocialista államnak, a Szovjetunió hadseregének jutott az a történelmi szerep, hogy mindent elsöprő győzelmével fejezze be azt a négyszáz éves küzdelmet, amelyet Bocskai és Bethlen hajdúi, Rákóczi kurucai elkezdtek, a negyvennyolcas honvédek, majd az ezerkilencszáztizenkilences proletárhősök folytattak. A szovjet nép hősiessége, felmérhetetlen áldozatvállalása, véráldozata, a népek felszabadításáért vívott gigászi küzdelme az, aminek tehát felszabadulásunkat köszönhetjük.

A Szovjetunió felszabadító hadjárata azonban nem csak függetlenségi harcunk végpontja, hanem egyben népünk felemelkedéséért vívott küzdelmeinek kiindulópontja is.

Tíz esztendővel ezelőtt lezárult a történelmi múlt és új korszak kezdődött népünk életében. Lezárult a társadalmi fejlődés kapitalista korszaka és megkezdődött az átmenet a magasabb, a haladottabb, az emberibb társadalomhoz, a szocializmushoz.

A történelem tehát magasztos, hatalmas feladatot rótt a mi nemzedékünkre. Felszámolni a korhadt kapitalista rendszert, megdönteni a tőkések uralmát, felszabadítani a dolgozó népet és mindörökre megszüntetni az embernek ember általi kizsákmányolását.

Az új társadalomért, a szocializmusért folyó harcban lett népünk vezetőerejévé a munkásosztály. Ebben a küzdelemben lett naggyá, erőssé dicső pártunk, a Magyar Dolgozók Pártja, a nagy társadalmi átalakulás vezetője. Ebben az önzetlen és fáradhatatlan harcban, építőmunkában szerezték meg népünk megbecsülését, szeretetét és bizalmát a kommunisták.

Az elmúlt tíz évre visszapillantva jogos büszkeséggel mondhatja pártunk, munkásosztályunk, s dolgozó népünk, hogy korszakalkotó változásokat hajtott végre. Az egykor elavult magyar ipar korszerű, szocialista iparrá alakult. Mezőgazdaságunk is nagy utat tett meg az elmaradt technikával dolgozó kisparaszti gazdaságtól az élenjáró technikával felszerelt és tudományosan irányított, szocialista nagyüzemi gazdaság felé. Megtörtük a volt uralkodó osztály műveltségi monopóliumát, megnyíltak a tudomány világának kapui a dolgozó nép fiai és leányai számára. Szinte határtalan lehetőségek állnak az értelmiség, a tudomány és a művészet emberei előtt.

Mindezeket a nagyszerű eredményeket csupán a magunk erejére utalva nem tudtuk volna elérni. A Szovjetunió állandó segítőkészségének köszönhetjük, hogy tíz év alatt évszázados feladatokat oldottunk meg, s hogy a magunk munkáját békében folytathatjuk.

Április 4 ünnepe most a tizedik évforduló alkalmából — pártunk Központi Vezetőségének 1955. március 2—4-i határozata után — új erőforrás, s új fogadalom napja dolgozó népünk számára.

Felszabadulásunk 10. évfordulója alkalmából megfogadjuk, hogy, mint eddig, ezután is tettekkel bizonyítjuk be a Szovjetunió népeinek, leghívebb barátainknak, hogy legjobb fiaik nem hullatták hiába vérüket a magyar földre! Örökre győzött ügyünk, amelynek katonái közül annyian nyugszanak szerte országunkban, s melyért velünk együtt küzdenek mindenhol a világban a dolgozók milliói!

A betegek és gyógyitójuk

Örömmel értesültünk az egyetem orvosának, Fényes elvtársnak a kitüntetéséről.

A hallgatók gyógykezelése között maradt néhány perce és elmondta, hogy ez második kitüntetése. Ugyanis nem oly régen az egyetem rektori hivatalától, a nővérrel, Herman elvtársnővel együtt elismerő oklevelet kaptak.

Nemsokára az egészségügyi miniszter elvtárs személyesen adta át az „Egészségügy kiváló dolgozója" büszke kitüntetést szakmai és társadalmi munkájáért, különösen a Trefort utcai rendelőintézetben végzett munkájáért.

Fényes elvtárs, mint az SZTK tanácsának elnöke olyan jó munkát végzett, hogy a Trefort utcai szakszervezet első helyre került. Mi is további jó munkát, jó egészséget és sikeres gyógyítást kívánunk Fényes elvtársnak és kívánjuk, hogy minél több hallgatót gyógyítson meg.

Egyetemi felszabadulási ünnepély

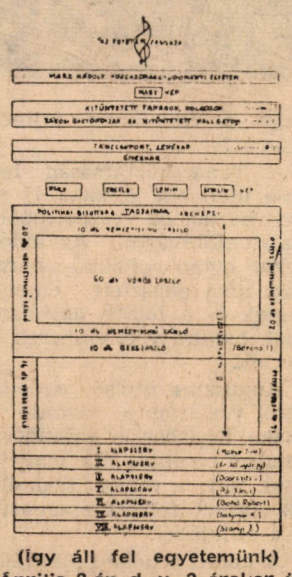

(így áll fel egyetemünk)

Április 2-án d. u 2 órakor ünnepli meg egyetemünk hazánk felszabadulásának 10. évfordulóját. Ünnepi beszédet mond Fogarasi Béla elvtárs, egyetemünk rektora. Az ünnepi beszéd után a SZOT okleveleinek kiosztása következik, a Pedagógus Szakszervezet fennállásának 10 éves évfordulója alkalmából. Ezután kultúrműsor következik. Népi együttesünk bemutatja új sajátgyűjtésű kompozícióját, a „Hortobágyi pásztorképek"-et. Külön az énekkar is és a tánccsoport is fellép még egyéni új számokkal.

Gyülekezés az ünnepélyre: április 2-án, 3/4 2 órakor: I. évfolyam III. előadóban, II. évfolyam IV. előadóban, III évfolyam I. előadóban, IV. évfolyam II. előadóban.

★

Április 4-én egyetemünk hallgatói és dolgozói felvonulnak. Gyülekezés pártalapszervezetenként az egyetem előtt reggel 1/2 8 órakor. A Diákszállók együtt vonulnak az egyetem elé!

A felállítás pártalapszervezetenként történik. A III/a. DISZ-alapszervezet, a számvitel tanszék és a filozófiai csoport fiatal tanársegédei a kerület élén vonulnak.

ÁPRILIS 4-RE

Szabad a föld, megmozdul most,
köszönti a Szovjetet.
Ereiben nap mosolyától
lágy csobogással vizek fénylenek.

Alkotó életünk szebb lett,
népünk ilyen korra várt!
Szépségre és reménységre lelt,
szabad hazában magára talált.

A történelem nagy könyve
megőrzi sok hős nevét,
hogy alkotó és hű nemzetem
formálja korunk gazdag életét.

Zajló élet csodás sodra!
Szebb, amit a nép elért!
Munkás és paraszt összefogva,
harcolva küzd a békés életért.

Népünk vére pezseg benned
hazát védő seregünk.
Fegyvereddel kezedben védjed
multunkat, jövőnket és jelenünk!

BARÁTH SÁNDOR

FELHÍVÁS

Mivel a II. alapszervezetet kivéve, a többi alapszervezetek nem visznek dekorációt, ezért felhívjuk a felvonuló elvtársak figyelmét, hogy mindenki hozzon magával pirosfedelű könyvet, vagy brosúrát, mely hűen fejezi ki, hogy mi tanulóifjúság vagyunk!

Jól sikerült minta-taggyűlés

A III-as pártalapszervezet március 24-én „mintataggyűlést" tartott. A taggyűlésen meghívott pártonkívüliek és más alapszervezeti tagok jelentek meg.

A vezetőségnek a Központi Bizottság határozatáról szóló beszámolóját Erdős Tibor titkár elvtárs tartotta. A beszámolót élénk vita követte. Különösen elismeréssel kell szólni a valóban mintaszerű, nívós dekorációról.

Kitűnő hallgatók

Tamás József

Papp Ferenc

Marx Ferenc

Vince Árpád

Pfeffer Ferenc

Takács Károly

Balogh István

Vass Kálmán

Grolmusz Vince

Mészáros Lajos

Egyetemünknek összesen 60 kitűnő hallgatója van.

A TUDOMÁNY VILÁGÁBÓL

Tudományos rejtvény-verseny

A Tudományos Rovat öt fordulóból álló rejtvényversenyt indít. Minden alkalommal öt különböző tudományos kérdésre kell kielégítően válaszolni. A megfejtéseket a lap megjelenésétől számított egy hét alatt lehet a Közgazdász levelesládájába eljuttatni akár a név feltüntetésével, akár jeligével.

Az első három helyezettet a szerkesztőség könyvjutalomban részesíti.

1. Az autó dudájának hangja magasabb, mikor az autó közeledik hozzánk, mint amikor távolodik. Mi a neve ennek a jelenségnek?
2. Milyen híres gyógyszer felfedezője halt meg nemrégiben Angliában?
3. Milyen eljárással végeznek komolyabb szívműtéteket újabban a Szovjetunióban és Lengyelországban?
4. Mi a Quattrocento és a Cinquecento?
5. Szentel-e Marx hosszabb részt a Tőke három kötetében a nemzeti jövedelemnek, és ha igen, hol?

TDK-hírek

A tudományos diákkörök I. országos konferenciája

Az Oktatásügyi Minisztérium, együttműködésben a DISZ Központi Vezetőségével, hazánk felszabadulásának 10. évfordulója alkalmából megrendezi a tudományos diákkörök I. országos konferenciáját. A konferencia célja, hogy számot adjon a diákkörök eddigi munkájának eredményeiről és buzdítsa az egyetemi ifjúságot tudományos munka végzésére. Ezenkívül hozzájárul a felszabadulási évforduló méltó megünnepléséhez.

A konferencia lebonyolítására április 21, 22 és 23-án kerül sor Budapesten. Egyetemünk tudományos körei közül a pénzügyi és a marxizmus kör jelentette be részvételét egy-egy dolgozattal.

A program kidolgozása jelenleg még tart. Előreláthatólag a következő napirendi pontok szerepelnek majd:

Első nap: ünnepélyes megnyitó, melyen a beszámolót Orbán miniszterhelyettes elvtárs tartja, aki többek között értékelni fogja a tudományos diákkörök eddigi működését. Felszólal még az MDP KV kulturális és tudományos osztályának, továbbá a DISZ KV-nek képviselője. Ezen a napon kerül előadásra és megvitatásra a legsikerültebb marxizmus—leninizmus dolgozat.

Második nap: az Oktatásügyi Minisztérium által készített alapszabály-tervezet vitája. A minisztérium ezt a tervezetet a jelenleg már működő tudományos diáktársaságok alapszabálya alapján, a szovjet tapasztalatokat felhasználva készítette. A vita eredményeit is figyelembe veszik az alapszabály-tervezet végső formába öntésénél, amely egyöntetűen alapját képezi majd országosan a megalakítandó tudományos diáktársaságok működésének.

Ezen a napon megkezdődnek az egyes szekciókban (az OM tárgykörönként szekciókba sorolja a dolgozatokat, pl: közgazdaságtudományok, irodalom, történelem stb.) a viták.

Harmadik nap: folytatódnak az előző napon megkezdett vitaülések. A vitaülések lebonyolítása után ugyanezen a napon megtörténik a konferencia ünnepélyes bezárása. A záróülésen értékelik majd a konferenciát és megtörténik a konferencia legjobb dolgozatainak jutalmazása.

A konferencia bezárását műsoros est követi, amelyet egybekapcsolnak az egyetemi ifjúság kulturális seregszemléjével.

Bukta Lajos
DISZ-bizottság
TDK-felelőse

Örök dicsőség a szovjet hősöknek, akik életüket áldozták népünk szabadságáért, boldog jövőjéért!

A magyarországi fehér terrorról

1919. augusztus 1.

Az alig három hónapos Magyar Tanácsköztársaság felett győzelmet aratott az ellenforradalom — a nagytőkések támogatására siető entente-csapatok és a jobboldali szociáldemokraták árulásának segítségével.

Horthy és pribékjei — a közismert Héjjas, Freisberger, Bibó és egyéb különítményei — kegyetlenségükkel, emberhez nem méltó kínzásaikkal, ártatlan emberek brutális gyilkolásaival írták be szégyenteljes nevüket a magyar nép történetébe.

A városokban és a falvakban, még a legeldugottabb tanyákon is megjelentek — és nyomukban könny, pusztulás, rom maradt.

Az egész ország egy fiaiért reszkető anyára hasonlított, aki retteg valamennyi gyermekéért, nem tudja, mikor veszti el őket.

A fehér terror gyilkolásainak híre felzavarta az egész országot, sőt túljutott az ország határain is.

Munkások és parasztok vére öntözte meg a drága magyar földet, megcsonkított testrészeik, porladó csontjaik névtelen sírokban pihennek és emlékeztetnek bennünket. Nem engedhetjük, hogy mégegyszer Horthy és Hitler kiméletlen fegyverei megjelenjenek hazánkban és megzavarják nyugodt álmainkat.

Emlékezzünk!

Nézzünk vissza a történelembe és ismerjük meg a fehér terror garázdálkodásait, kegyelettel adózzunk ismeretlen hőseinknek, akik hang nélkül állták a legkegyetlenebb kínzásokat is és némán meghaltak népünkért, az eszméért. Ők hősök! A magyar nép feledhetetlen hősei, akiknek neve Dózsa és parasztjai, Rákóczi és Kossuth neve mellett, a szabadságharc hősi áldozataival egy sorban szerepel.

Siófok...

A Dunántúl közismert kínzó-kamrája, a Balaton melletti városkában volt. Sokan — ártatlan emberek százai — pusztultak el a közeli erdőben, ahol „Szent Bertalan éjszakákat" rendeztek. Ki tudná megmondani a halálra gyötörtek,

vagy a Balatonba fojtottak számát?

A Tanácsköztársaság levérése után egy éjszaka 47 embert hoztak be Veszprémből és Balatonföldvárról. Az áldozatokat olyan cellákba hurcolták, ahol akasztott emberek lógtak és a földön agyonszurkált, halálra vert emberek hevertek.

Augusztus utolsó szombatjáról vasárnapra virradó éjszaka Freisberger százados — miután részegre itta magát — csak úgy, a maga szakállára 42 embert felvert nyomorúságos cellájából.

A közeli erdőbe hajtották az embereket, majd kiadták a parancsot: ássanak!

S megkezdődött a vérengzés...

Lészay főhadnagy ólomvégű botokkal a foglyokat kíméletlenül verni kezdte, majd a vérszemet kapott rendőrök bajonettel rárohantak áldozataikra és leszúrkálták őket. 4 férfit „kegyelemből" felakasztottak. A még mozgó, kíntól vonagló, haláltusájukat vívó testeket beledobálták az árkokba és betemették őket. Egyetlen embernek sikerült a nagy zür-zavarban megszökni.

A Balaton melletti kis erdőben márványtábla jelzi azt a helyet, ahol sok jó hazafi életét áldozta a hazáért. S olykor, amikor a tó haragos, tarajos hullámai magasra csapnak, és az erdő hajlong a szél súlya alatt — felelevenedik a múlt, amely elmúlt és soha, soha nem jön vissza...

Siófok drága halottai, ti névtelen testvéreink, pihenjetek...

*

Eger...

A horthysta Sümeghy Béla és bandája válogatott kegyetlenségével tartotta rettegésben az egész vidéket.

A behozott áldozatokat először félholtra verték, majd felkerültek a második emeleti „simítóba", ahol a pribékek egymást túlszárnyalva kínozták a behurcoltakat. Állati kegyetlenséggel bicskával levágták az emberek haját — bőrrel együtt. Égő cigarettával kiégették a foglyok szemét. A nőket brutálisan megbecstelenítették, véresre kínozták.

A meggyötört emberek élelmébe Lenin összezúzott gipszszobrának felolvasztott maszszáját keverték.

Megtörtént olyan eset is, hogy egyszer — csupa kíváncsiságból, hogy meddig bírják az emberek — 72 órán keresztül éheztették és szomjaztatták őket.

Ezenkívül „törvényes népbíróság" is működött. Helybeli urakból, fehérterroristákból állt. Nyílvánosan hajtották végre az ítéletet. Az egri börtönök és kínzókamrák sok kegyetlenségről mesélnek, a kemény kőfalakra vakart feliratok hű tükrözői a terroristák vandalizmusának...

Eger városa és a magyar nép sohase felejti el halottait. Örökre szívébe zárja őket.

Egy ember élettükrében — régi magunkról

Ezt a címet is adhattam volna: ranglétra.

Mert így épült fel csaknem az egész világ. Aki elindult a létrán, nem nézett le a népre, amit akkor csőcseléknek hívtak. Felfelé hajlongott, oldalra lökdösődött, így jutott tovább.

Sokan megpróbálták. Igaz János bácsi, egyetemünk gondnoka nem. 12 évig állt a létra aljánál és sepert, takarított, bár többre lett volna hivatott. Korán kezdte: 10 éves korától dolgozott. Nem mesélem el az életét — nem is igen volt élete. Inkább mesélek valami érdekeset, amit tőle hallottam.

Jól figyeljetek: egyszer volt... Valamikor, „nagyon jó dolga volt" az egyetemistának. Nem tanult. Vizsgára, persze, be kellett járni.

Téged segítenek konzultációkkal, szemináriumokkal, kérdezed, amit nem értesz.

Akkor nem volt ilyesmi, csak ha előzőleg jól belenyúltál az erszényedbe.

Tudod, mi a magánszeminárium?

A hallgató elintézte a beiratkozást, a vizsgára előkészítést (összeg: annak megfelelően, milyen nehezen öntötte a tanár a fejébe a tudományt), jegyzetet kölcsönzött 3—4 napra (ha előzőleg letétbe helyezte a jegyzet árát vagy annak kétszeresét, amiből aztán levonták a használati díjat) és még számos hasonló feladatot oldott meg vagy kellett volna megoldania. (Felét mindig megoldotta: a pénzbeszedést.)

Ha valamelyik hallgató gyorsírással jegyezte az előadás anyagát és aztán legépelte önön „mancsaival", eladta a magánszemináriumnak, akkor volt jegyzet.

Az előadások: a professzor elmondta a 10 évvel azelőtt készült előadását. Nem mindig volt már aktuális, de így kényelmesebb volt...

Sok hallgató kétszer látta félévenként az egyetemet: a beiratkozáskor és a vizsgán. Mezei hallgatóknak hívták őket — talán mert többet fogtak kapát a kezükben, mint jegyzetet. Persze, azokról beszélek, akik hozzánk hasonló származásúak voltak, nem érdekelnek azok problémái, akiknek az egyetemrejárás csak szórakozás, időtöltés volt.

Igy éltek, éldegéltek, ősközgazdászoknak becézték őket, mert fejük felett 8—10 év is elszaladt, mire sikerült megszerezni a diplomát. Elszaladt az idő, el az ifjúság, gondban, szegénységben, de ez nem mesébe való.

Eddig a mese. Talán nem is mese...

Igy volt ez, így Magyarországon 1945-ig. Milyen jó, hogy itt van a dátum ezzel a határraggal: -ig.

Nézz magadba és valld meg őszintén: nem örülsz, hogy színvonalas előadásokat hallgathatsz, jegyzettel van teli a fiókod és akkor veszed elő, amikor akarod? És emelkedhetsz, emelkedhetsz, tudásodnak megfelelően.

Uj egyetem született és vele született újjá Igaz bácsi. Most már visszatérhetünk hozzá. Sokat mesél, főleg a felszabaduláskori emlékeiről. Változatos, színes, felelősségteljes munkáját nagy gonddal végzi. Sokat kell ám egy gondnoknak tudni! A hallgatók — ahogy nevezi őket: az ifjú barátai — szeretik és tisztelettel beszélnek vele. Igazi barátjuk. Együtt van velük a népi zenekarban. Nem is lehet ellenállni az ifjúság varázsának, úgye, Igaz bácsi?

— Nem bizony, Hugám.

Nevet. Igazi, szívből jövő, felszabadult nevetéssel.

— dia —

HÁBORÚS EMLÉKEK

1944 december 1-re mutatott a naptár. Este volt. A felhőtlen eget csillagok ezrei borították. Az esti csendet távoli ágyúdörgés zavarta meg. Ezt később felváltotta a gépfegyverek, puskák közeli ropogása. A harc már a szomszéd községben dúlt.

Két német katona tért be hozzánk. Egy tiszt és egy közlegény. Felcsillant a szemük, amint meglátták, hogy disznótóros vacsorára érkeztek. Nem kértek, leültek és ettek. Elvégre ők az urak nálunk. A német tiszt, aki részeg volt, evés közben szavalt a katonának, majd hisztérikusan motyogott. — Mi? Micsoda? Méghogy elvesztettük a háborút? Nem vesztettük el a háborút! A mi hazánk mindenek felett győz. Visszaszorítjuk az oroszokat a Volgáig, majd bele a Csendes-Óceánba. Elfoglaljuk az egész világot! — ezzel lecsukódott a szeme az álmosságtól.

Anyám felhasználva német tudását, elbeszélgetett az ébrenmaradt közlegénnyel, aki nem látszott olyan vadállatnak, mint a társa.

— Igaz, hogy elvesztettétek a háborút?

— Nem, a háborút nem mi vesztettük el, hanem Hitler és bandája.

— Hol?

— Sztálingrádnál.

— Elvesztettétek a háborút. Miért lövöldöztök még mindig?

— Mert Hitler őrült és van még munició. A katonának teljesíteni kell a parancsot. Ezért lövöldözünk.

Már éjfél volt. Kint menekülő német csizmák dobaja hallatszott.

— Ti nem menekültök?

— Az oficér alszik. Nem keltem fel. Én úgy sem akarok tovább harcolni. Mindegy, hogy hol fognak el. Reggelre itt lesznek az oroszok és elfognak bennünket.

Az oroszokra nem kellett sokáig várni. Másnap reggel mint a fergeteg, úgy vágtattak be lóháton a faluba a Vörös Hadsereg előőrsei. Utána végeláthatatlan sorokban a gyalogság, majd a harckocsik. A nép örömújongva az utcára tódult. A német közlegény is az oroszok elé ment. Ellenállás nélkül adta meg magát.

Ezután ment minden, mint a karikacsapás. Megalakult az MKP, a földosztóbizottság. A szabadságot a magyar népnek is a szovjet katonák hozták el.

★

Ez az esemény csaknem tíz és fél éve történt, de felidézése különösen időszerű napjainkban, amikor a világot újra náci csizmák akarják letiporni. Ma azonban más a helyzet Németországon belül is, mint a II. világháború előtt. Létezik a Német Demokratikus Köztársaság és Nyugat-Németországon belül is, egyre többen lépnek fel a Wehrmacht feltámasztása ellen. Amit tíz évvel ezelőtt a német katonák közül csak páran láttak: azt, hogy hiába való a vérontás, ma tíz- meg százezrek ismerik fel a németek közül. Igy történhetett meg az, hogy legutóbb 24 nyugatnémet fiatal jött át a demokratikus övezetbe, kijelentve, hogy nem hajlandók Adenauernek katonai szolgálatot teljesíteni. A világ dolgozóinak békemozgalma egyre nő, amely legyőzi a háború sötét erőit.

Ez már több a bürokráciánál

29-én két hallgató felkereste Banka elvtársat utazási igazolványuk érvényesítése érdekében. Banka elvtárs tollat ragadott és aláírta mindkét igazolványt. Már a pecsétet kereste, mikor Forgácsné elvtársnő figyelmeztette:

— Még nincs hivatalos idő, csak fél egy van! Jöjjenek vissza egy órakor.

Banka elvtárs az aláírt igazolványokat a fiókba tette és csak egy óra után adta ki.

Helytelennek tartjuk az ilyen eljárást.

Egy híján húsz...

A harmadik évfolyam ipargazdaságtan előadásán megkérdezte az előadó az egyik elvtársat, hogy miért nem jegyzetel?

Hallgató: Otthon hagytam a jegyzetfüzetemet.

Előadó: No, és ez azt jelenti, hogy most regényt kell olvasnia?

Hallgató: Nem regény ez kérem, csak Színház és Mozi!

INASOK

(Részletek Gácsi Sándor azonos című regényéből)

Szalay, az inasfelügyelő, aki civilben tanár, kényelmes léptekkel sétál az irodába. Tóni árulkodásából értesült a tanoncok mozgalmáról. Alaposan felkészült a gyerek megleckéztetésére.

Sándor, a tanoncküldött már vár rá. Kezében kis papírlapot szorongat. Amikor a pocakos felügyelőt meglátja, undorodva köp a padlóra.

— Á, szóval itt vagy! — mondja Szalay. Előhúzza aranykeretes szemüvegét és körüljárja. — Te vagy a küldött?... Ezt te köpted?

— Én — morogja a fiú.

Egyenesen Szalay arcába néz. Puderes pofazacskóját vizsgálja, Tóniéhoz hasonló, kékes arcbőrét.

— Töröld fel! — mutat a tanár a fényességre.

— Most nem ez a fontos! — emelkedik meg a gyerek.

— Töröld fel, ha mondom!

A párnás újj fellibben, kis félkört ír le és rácsattan az inas összeszorított szájára. — Ezt érdemlem? Felvettelek, tanítalak!.. összeköpködsz mindent?

— Most ez nem fontos! — ismétli makacsul. — Oka van annak is. Az írást hoztam fel! De mielőtt átadom, megmondom, itt a gyárban maga ütött meg először engem!

— Hallatlan!..., szemtelenség! — kapja ki a kezéből a papírt. Anélkül, hogy belenézne darabokra tépi. Szétszórja. — Mars a helyedre! — kiáltja és újra arculcsapja. — Kapsz többet is! Ha ilyenekkel foglalkozól, átadlak a rendőrségnek! Pimasz, csirkefogó!

Sándor úgy érzi, azonnal neki kell ugrani. Bele kell vágni simára borotvált pofájába. Erőszakkal tartja magát. Fejét leszegi, kezét összeszorítja, újjai belevágnak a húsába.

— Megírtuk, hogy nekünk műhely jár! — mondja rekedten. — Könyvtár és iskolaszer! A törvény szerint! Semmit se kapunk!

— Semmit?

— Semmit! Kifutók vagyunk, nem inasok! Igy tovább nem mehet! Ebből elég volt!

— Elég?

— Igen, elég!

Szalay hangja elfullad. Bizonytalan mozdulatot tesz. Majd összeszedi magát és öklével üt a fiú arcába.

— Nesze!... nesze! — liheg — Megtanítlak móresre!

— Engem? — kérdezi gúnyosan Sándor. — Mintha nem maga olvasta volna a törvényt az iskolába. Csak akkor még nem volt felügyelő!

— Te!..., te!...

Ujabb ütések záporoznak a fejére. Az egyik a fülét, a másik a szája szélét éri. Megszédül. A vér meleg, sós íze lefolyik a torkába és eltömi.

Vojszovics, az öreg mester ekkor ér oda.

— Hagyja abba! — kiáltja remegő hangon. — A legjobb inasomat üti!

★

A ravatolozó előtt emberek állnak. Legtöbbjük rongyos, mint az inasok, de akad közöttük tisztviselő is, aki tiszteletét és megbecsülését akarja kifejezni a mesternek ezen az utolsó napon.

Tömött félkörben veszik körül Vojszovics úr koporsóját, s a félkör nyitott szájában érthetetlen szavakat énekel a fehéringes pap. Mögötte sovány kántor figyeli a lehajtott fejeket és a rosszul fizetett emberek buzgalmával válaszol az egyhangú énekre a tömeg helyett.

Oldalt két ministráns gyerek áll, s bámul a fénytelen, fekete koporsóra. Nem tudják, ki van benne, miért sírnak a lányok és miért szomorkodnak a férfiak. Nekik még a temetés is játék, amit felnőttek játszanak, ami után érdeklődni kell, ellesni, mint magát az életet. Csak a bánat, a gyász komor színe rettenti őket. A sírás, a koporsó és a titokzatosság, amin csodálkoznak, amit nem értenek.

Az inasok sietve csatlakoznak a szertartáshoz. Fujtatnak, kiváncsian ágaskodnak, majd széthúzódnak és az egyházi emberek mögött bezárják a kört.

Amikor a koporsóra tekintenek, egyszerre megnyugszanak. Arcuk a ministráns gyerekekéhez hasonló kifejezést öltött.

Azt hitték, hogy még egyszer meglátják az öreget. De helyette csak a fekete deszkák sötétlenek. A koporsó mellett két hajlott derekú gyertya ég és az aranyozott betűk nem tudják felidézni Vojszovics úr félelmetes és sokszor nevetséges alakját.

Volt — milyen különösen hangzik.

Milyen is volt az öreg?

Tegnapelőtt még látták. Ma már elképzelni sem tudják. Szalayra emlékeznek. Szalaynak kerek arca és aranyozott szemüvege van. De Vojszi bácsinak már nincs arca. Vojszovics úr már nem él. A mesternek se arca, se keze nincs. Kopott szerszámait, amire olyan féltő gonddal vigyázott, a raktárba vitték. Holnap másnak adják. Az élet megy tovább. Szalay él, a gyár lüktet, csak a mester változott meg. Az új mester fiatal, pofozni is tud. Nincs megállás. A régi kidőlt, egy kicsit szomorkodnak fölötte. Koszorút és virágot dobnak utána, de dübögő földet is. A földet ledöngölik, letapossák és továbbmennek. Holnap hétkor újra zümmögni kezdenek a gépek.

Lehajtott fejjel ballagnak a sorban és gépiesen hajtogatják:

Az örök világosság fényeskedjék neki,

Az örö-ök vilá-ágosság-fé-énykedjé-ék neki...

A vihar zúg, erősebben szól, mint az ének. Vojszi bácsi lelkét felkapja a mennyországba, vagy egyenesen a pokolba vágja. Neki már mindegy. Neki már nem fuj át a ruháján, csontjait nem marja vicsorogva. A cipője sem ázik át a hótól. Mindenképpen melegen lesz.

De az inasoknak még két nehéz hónapot kell átvészelniük. Tavasztól sem lesz könnyű az élet. Ha kisüt a nap, kitisztul a felhős égbolt, vijjogó madárkák jelennek meg és fortyogó csikkal rajzolnak bárányfelhőket az égre.

Ezért kell hát élni?...

Jobb lenne felülni a szelek szárnyára és elvágtatni a mester után az égi műhelybe.

★

Sándor az árulót várja.

Amikor Tóni megérkezik már sötét van. Nagy cseppekben hull a tavaszi eső.

Sándor megemeli egyik lábát. A magas lépcsőfokkal óvatosan megtámasztja, hátrahajlik, majd hirtelen elrugaszkodással Tóni hátára ugrik. Egyik kezével a száját, másikkal a tarkóját kapja el. A földre zuhannak.

— Hallgass! — suttogja Sándor vérszomjasan. — Egy szó, s megöllek! Azt hitted elkerülöd?... nyavalyás!

Tóni csak ekkor eszmél fel. Nem, ez nem ismeretlen erő, ez a megtorlás, a tanoncok ereje, ami elől nincs menekvés, ami most utolérte, éppen a ház küszöbénél.

— Kegyelem!... ne! ...ne!

— Hallgass!

Sándor hirtelen felugrik. A nyaka alatt kapja el Tóni kabátját. Kissé megemeli és teljes erejével állára sújt.

Az áll megreccsen. Artikulátlan hangok törnek elő Tóni torkából.

Hirtelen felfigyel.

Az utca felől lépések dobognak. Az elsötétített ablak mögött Tóni apja rángatja az üvegezett rámákat. Hangja tompán és mégis fenyegetően cseng.

Meneküljl! Üldöznek! — kiált fel benne a rémület.

A dobogások a háta megett hangzanak fel.

A kapu nyikorogva, nagy robajjal csapódik ki.

Vékony, éles fénysáv hasítja ketté a ragadós, nyúlós sötétséget. A villogó sugárban tisztán látja az esőcseppek szivárványszínű ragyogását.

Rendőrök!

A kert végébe fut.

Éppen át akar bújni a nyíláson, amikor szemébe újabb fény villan.

— Állj! Állj, vagy lövök!

A hang a villanásból dörren.

Röpke másodpercig megmerevedik, rémülten toporzékol, majd hirtelen kiszakítja magát a sugár öleléséből, s az országút felé iramodik.

— Állj, vagy lövök!

Sándor lélekszakadva rohan. Ebben a pillanatban sem a kiáltással, sem a fénnyel nem törődik. A léckerítés magasságát figyeli és egyetlen ugrással lendül át rajta.

★

Melcherné, Gyuri anyja, beteg. Sándor hozzájuk menekül. Elnézi, hogy az asszony, mint szorgoskodik körülötte. Teát tölt, zöldes, szürke kenőmájast ken vékony kenyérszeletekre. Tudja, hogy saját reggelijét adja oda. Nincs szíve elfogadni.

Ugyanakkor bámulja is. Tisztelettel néz fel rá. Nézi, nézi és szívével az élet keserű igazsága ellen lázad.

Neki is ilyen anyja lehetett. Meghalt. Apja is meghalt. Miért kell a nagyszerű embereknek elpusztulni! Miért fekteti sírba a könyörtelen halál őket? Miért kerüli el a Szalay-féléket?

Legalább a halál lenne igazságos! Van eszibe!

Pedig sok munkája lenne a gazemberekkel is.

Miért ölelgeti éppen Melchernét?

Jó, Vojszovics urat elvitte. Öreg volt és nem is valami nagyszerű ember. De Melcher néni fiatal, apja is, anyja is, fiatal volt. Katinka anyja is fiatal és mind nagyszerű emberek!

Milyen törvényszerűség szerint ég az emberek gyertyája?

Szegény ember — vékony gyertya, gazdag ember — vastag gyertya?... Igy van ez. Akinek nincs pénze szénre, önmagát égeti el. A nincstelenek gyorsan égnek, mint a szalma. Ez a törvény, ez az igazság! Sehogy sincs ez jól.

Melcherné eléje tölja a bögrét és csendesen unszolja.

— Egyél.

Sándor a fejét rázza.

— Köszönöm nem kell.

— No!

— Miért nem tetszik orvoshoz menni?

— Nincs pénzem, fiam.

— Sok kellene?

— Ó, rengeteg! Operálás segítene. De ha nincs, nincs.

— Szívet is operálnak.

— Az enyémet lehetne.

— Szinte hihetetlen! Csodálatos, Azt hittem, hozzá se lehet nyúlni!

— Fejlődik minden. Meg aztán a pénz! Pénzért mindent elintézhetsz. Ha pénzed van — ennivalód van. Pénzért a szíved is kicserélheted. Aki nem tud szerezni, elpusztul. A pénz az isten. Ha temploma lenne, mindenki odajárna és hasoncsúszva imádkozna.

— Ne tessék gondolni! Harcolunk a pénzért, de nem istenünk. Kell, másként éhenhalunk. De mellette más valami is van. Harc. Nem a pénz ellen, a pénzesek ellen, akik a pénzzel magukhoz láncolták a világot. Ők csináltak belőle istent! Agyon kell verni őket, a pénzt felosztani az emberek között!

— Ez az, amit nem lehet! Tóni árulkodott, megvertétek. De Szalaynak és az igazgatónak haja szála sem görbül. Bőségben él, gondtalanul.

Sándor mosolyog.

— Tessék csak ránk bízni!

★

Szalayt az inasok nyíltan megfenyegetik. Plakátot ragasztanak a gyárudvarra, amelyen megírják: ha nem hagyja abba a verést, kegyetlenül elbánnak vele.

— Na, majd meglátjuk! — piszkálják a lányok az inasokat. Nekik nagyon tetszik a különös fenyegetés.

— Meg is látjátok!

— Nagy szégyen lesz, ha elmarad!

Két nap mulva a plakát megjelenése után Szalay elmerészkedik a műhelybe. Sántikál a munkahelyek mellett és szigorú szemekkel vizsgálja az inasok munkáját. Közömbös arcot vág, igyekszik nemtörődömséget mutatni.

Értelmiségi dolgozók! Emeljétek a tudomány és technika színvonalát: neveljétek az ifjúságot a hazaszeretet és a népek közötti barátság szellemében!

NÉHÁNY PILLANATKÉP EGYETEMI PÁLYÁMRÓL

1929 őszén kerültem a szegedi egyetemre. Édesapám ebből a városból származott, ott élt a rokonság egy része, ott mutatkozott a legtöbb remény az egyetemi évek átvészelésére.

A szegedi egyetemnek nem volt akkoriban hagyománya. Meglátszott ez akkor az egyetem elhelyezésén, munkamódszerén, tudományos színvonalán. Nevezetes, hazai viszonylatban kiemelkedő tudós professzor igen kevés volt, így aztán az első félévi előadások elég nagy kiábrándulást hoztak. Még középiskolás koromban sokat hallottam az egyetemi színvonalról, az ottan tanító tanárok nagy tudásáról, újszerű ismeretekről, tanulási lehetőségekről. Ezek az ábrándok furcsán váltak valóra: léleknélküli végtelen adathalmaz, unalmas, fárasztó előadások. A csalódás eléggé elkeserített s komolyan vetette fel bennem azt a tervet, hogy otthagyjam az egyetem padjait. Erre annál is inkább gondolnom kellett, mert édesapám heti bére éppen 1929 telén még jobban összezsugorodott, szülői segítségre egyáltalán nem lehetett számítani. Így kezdődött meg a lemondással és nélkülözéssel terhes négy esztendő, olyan nehézségek sorozata, amilyent egyetemünk ösztöndíjat élvező ifjúsága talán elképzelni is alig tud.

Falujárás

Fejlődésem számára elég jelentős fordulat következett be 1930 februárjában. Ekkor kezdte meg néprajzi előadásait (hazánkban először) Solymossy Sándor, jelentéktelen külsejű, 60 évnél idősebb professzor. Igen nagy lelkesedéssel beszélt a magyar népmondák, népmesék világáról, a népi építésről, művészkedésről. Sokszor szólt a népünk soraiban található tehetségekről, az összegyűjtésre váró néprajzi anyag nagy mennyiségéről. Az előadás szemináriummal és kirándulással volt kapcsolatos. A történeti hűségnek tartozom azzal a megállapítással, hogy Solymossy Sándor előadásainak hatására indult el először 8—10 lelkes egyetemi hallgató a Szeged környéki falvakba és tanyákba. Elsősorban a népi építkezést tanulmányozta, népballadákat és népmeséket gyűjtött nyelvjárási megfigyeléseket is tett. Feledhetetlen élmény maradt számomra Rókus bácsival, a tápéi faragóművésszel való megismerkedés. Így jutottam el a Palavicini-féle nagybirtok cselédei közé, ekkor ismertem meg egészségtelen lakásukat, életük nyomorult körülményeit, szegénységüket. Elsorvadt cselédasszonyok, ruhátlan, éhes cseléd-gyerekek — ez volt ennek a világnak jellemzője.

Radnóti Miklós

Egy évvel később került az egyetemre. Irodalmi előadásokon találkoztunk s elég hamar összebarátkoztunk. Huszonöt év távolságában is mélyen belém íródott sovány arca, széles homloka, mélyenülő, tüzes szeme. Halkszavú, csendes, szerény volt. Ő sem kapott hazulról segítséget, sokat nélkülözött első egyetemi éveiben.

Gyakran adott át olvasásra kéziratot. Főként versek voltak, de akadtak köztük karcolatok, novellák is. Nem volt érzékeny, a hibákat, kifogásokat nyugodtan meg lehetett mondani. Gyorsan, könnyedén dolgozott. Néhány kisebb versét egy-egy unalmas irodalmi órán készítette.

Egyszer lelkesedve mesélte, hogy a Szegedi Nyomda kiadja kötetnyi versét. Akkoriban hosszú ideig olvasgatta, javítgatta a készülő kötet kefelenyomatát. Egyik-másik darabját hangosan is felolvasta. A kötet aztán meg is jelent s Radnóti Miklós írásairól több újságban kedvezően írtak. De mi lett a vége?

Nem sokkal később, egy vasárnap délelőtt találkoztunk. Elmesélte, hogy a kora reggeli órákban a rendőrség keltette fel. Az ügyészség rendelkezésére — néhány forradalmi hangú verse miatt — a kötetet elkobozták, s ellene izgatás címén az eljárást megindították. Humoros volt az eljárásban, hogy a lefoglalást és elkobzást foganatosító rendőr egy kötet példányt elvitt saját magának. „Hátha még híres ember lesz magából" mondta neki fontoskodva.

Később elszakított egymástól az élet. Egy-egy levelet váltottunk, tájékoztattuk egymást életünk folyásáról. Utoljára 1938 nyarán találkoztam vele.

Pályatételek

Fejlődésemben — emlékezetem szerint — a legnagyobb lökést az adta, hogy III. éves koromban résztvettem az egyetemi pályázaton s dolgozatom felemelt pályadíjat nyert. A siker nagyon fellelkesített; ezzel a témával aztán még 2—3 évig foglalkoztam, míg végre kerek tudományos munka alakult belőle.

Tudományos érdeklődésű hallgatók számára saját tapasztalatom alapján melegen ajánlom a pályázatokon való részvételt.

DR. VERBÉNYI LÁSZLÓ,
a Nyelvi Intézet vezetője

Kedves Közgazdász!

A lap legutóbbi számában egy szerkesztőségi cikk jelent meg, amely az I/B DISZ-alapszervezet munkájával foglalkozott. A cikk — véleményünk szerint — sok helyes, de sok helytelen megállapítást is tartalmaz.

Helyes az a kritika, amely a félév utáni hetek lanyha DISZ-munkáját jellemezte. Ennek egyik döntő oka, hogy a vezetőség két tagja kivált, mivel levelező hallgatók lettek.

Helytelennek tartjuk azonban azt, hogy a cikk egyetlen vezetőségi ülés tapasztalatai alapján vont le következtetéseket és főleg azt, hogy csak kb. egy hónap mulva jelent meg. Hiányosságként említette a cikk, hogy az első félévben nem volt faliújságunk. Már a vezetőségi ülésen említettük, hogy akkor az egész első évfolyam a pártszervezettel közösen adott ki faliujságot. Ezt a cikk szerzője nem vette figyelembe. Azóta rendszeresen megjelenik faliujságunk.

Kifogás volt továbbá, hogy rövid volt a vezetőségi ülés, alig tartott 1 óránál tovább. Szerintünk elegendő. Már az előző vezetőségi ülésen megtárgyaltuk a csoport-munkaértekezletek előkészítésével kapcsolatos kérdéseket.

Összefoglalva: DISZ-munkánk területén valóban beállott egy bizonyos lazaság, de igyekeztünk és igyekszünk ezeket megváltoztatni. Kérjük azonban, hogy a jövőben alaposabban vizsgálják meg munkánkat.

az I/B Vezetősége

Válasz: Az „I/B Vezetősége" nevében író elvtárs nem olvasta el alaposan cikkünket, vagy elhallgatja az abban írt tényeket (kapcsolathiány, segítséghiány, a határozatok nem következetes végrehajtásából levont tanulság, a DISZ-bizottság felelőssége, kezdeményezéshiány) és a megemlített jó példát, a vezetőség egyes tagjainak csoportban végzett munkáját. Mi a lanyha DISZ-munkát bíráltuk. Ennek helyességét a cikkíró is elismeri.

Nem egy ülés tapasztalata alapján íródott a cikk, amit az „egyhónapos megjelenés" is bizonyít, hanem alapos körülnézés után. Jelent meg a DISZ-nek faliujsága? — Nem! Hogy most megjelenik, ez dicséretreméltó. A vezetőségi ülés jóságát az élénk csoportélet támasztaná alá. Ezt viszont kevés helyen tapasztaltuk. De, amint a cikk leszögezi, az alapszervezetben megvan a lehetősége a jó munkának. Ahhoz viszont a bírálatot kell megszívlelni és a hibákat kell kijavítani. A vezetőségi munkára vonatkozóan kérjék ki az alapszervezet diszistáinak véleményét!

ÚJJÁSZÜLETÉS

Április 4. Megtelik a szívünk emlékezéssel, visszafelé pergetjük ennek a villámgyorsan elszaladt 10 esztendőnek filmjét. Azok, akik ma fiatalok, akik ma az egyetem padjaiban ülnek, csupán gyerekkori képeket találhatnak agyukban. A pince sötétjét, hideget, félelmet, aztán a nagy megkönnyebbülést, egy-egy kedves mosolyú szovjet katonát, aki kenyeret, vagy cukrot adott, a harmonika lágy dallamát, s a Gyevuskát, a dalt, amely úgy jött, mint valami szelíd tavaszi szellő a távoli sztyeppékről. Sebeket gyógyító dalok szálltak a levegőben: akik énekelték, súlyos, mély sebeket hordoztak a lelkükben, és akik hallgatták, azok is tépettek voltak. A gyógyulás tavasza volt ez. A béke tavasza. Születő uj korszak tavasza. A mai fiatalok számára már egy kicsit történelem. De mi, akik akkor voltunk fiatalok, a mi számunkra újjászületést hozott ez a tavasz.

Mert milyen is volt az akkori fiatalok sorsa, élete? Olyan ma már, mintha szomorú régi mese volna... Éltünk, voltunk, tanultunk. Csak a helyünket nem leltük. Nem a munkanélküliségre, a diplomások kilátástalan jövőjére gondolok most. Ez is volt, de ezen túl, az a szellemi bizonytalanság, sötétség, tévelygés, lehangoltság, amiben a hanyatló társadalom ifjúsága leledzett.

Ellentétes eszmék röpködtek körülötte, mindenben hinni próbált, de semmiben sem hitt. Dicsekedett halálvágyával és dekadenciájával vagy vagányságával, de a lelke mélyén félelmek gyötörték. Vérre menő vitákat folytatott, de nem tudta, hogy miért él. Ült a rakodópart alsó kövén és nem tudta, hogy mi fáj. A dinnyehéjat majszoló, szurtos kisgyerek-e, vagy az élet céltalansága.

Nem a fiatalok legjobbjairól beszélek, akik a párttal kapcsolatban álltak és illegális harcot folytattak. Nem is az értéktelenekről, akiknek egyéni érvényesülésükön kívül más istenük nem volt. Hanem arról a diáktömegről, melyből a mai felnőtt értelmiség jórésze jött, azokról, akikben gondolatok mozogtak, de nem találtak utat, kisemberek gyermekeiről, akik elhanyagolt diákszállók alapítványi helyein koplaltak, s alkonyatkor rájuk szállt a zsibbadt szomorúság, miért hát az egész?

Aztán jött a nagy vihar, a háború felkapta. megrázta őket, szétzilálta, kit katonának, kit munkaszolgálatosnak kergettek a szelek (jobban mondva a fasiszták), ki hadikórházban, ki fogolytáborban, ki deportálásban riadt fel ifjúi álmaiból, sokan pedig fel sem riadtak többé, csak a fű zöldült ki a sírjukon.

Szép, szénaillatú nyár volt 1945 nyara. És akik éltek és érdemesek voltak életre, jövőre, azok mind csináltak valamit. Senki sem töprengett a lét értelmén. Nem volt rá ideje. De érezte, hogy van értelme minden tettnek, hogy valami születik, valami indul, valami jön. Nem tudtuk, hogy mi, hiszen eszmei zűrzavar még jócskán akadt a fejünkben. De mégis itt volt a csoda. Az új élet. Felszabadultunk. Nemcsak az ország, mi fiatalok is egyénenként. Kezünkbe vettük a sorsunkat, a romos országból tündérpalotát építünk magunknak.

Dehát mi is volt az az erő, mely egyszerre úgy megváltoztatta életszemléletünket?

Legális, látható, elérhető lett a párt. Régi veterán elvtársakat ültünk körül, mi fiatalok, és magunkba szívtuk szavaikon keresztül, harcaik történetéből a közösség erejét. Hiszen láttunk mi közösséget előbb is. Iskola, internátus, baráti kör, mind közösség. Csak nem olyan. Az igazi közösséget eszme, küzdelem, áldozatvállalás tartja össze.

Körülültük a veteránokat, mint tanítványok a mestert, lángra lobbantak bennünk a szavak, így születtünk újjá mi, 10 évvel ezelőtti fiatalok...

Részletek Faludi elvtárs leveléből

Érdeklődéssel olvastam el Weger Imre: Irodalomkutatás, anyaggyűjtés" c. brosúráját. Ugy gondolom, egyetemünk könyvtára e könyv megjelentetésével jó szolgálatot tett nemcsak közgazdász-hallgatóink, hanem olyan kezdő kutatók számára is, akik kellő gyakorlattal nem rendelkeznek a szakirodalomban való tájékozódás terén.

A könyvecske vezérfonalat ad a kezdőknek a rendszeres anyaggyűjtéshez. Itt elsősorban a „Bevezetés" és a III. fejezet: „Az irodalom feldolgozása" ad rövid és érdekes szempontokat. Azonban nem kevésbé fontos az I.—II. fejezet és a „Bibliográfia" sem, ahol választ kapunk arra a kérdésre, hogyan és hol található meg a keresett anyag?...

Bár a könyv terjedelménél fogva nem elégíthet ki minden oldalról mutatkozó igényt, a magam érdeklődési területe szemszögéből hiányolom, hogy az ipar kérdéseivel foglalkozó olvasó számára csak szűk áttekintést nyújt. Igy a 15—17. oldalon közölt „legfontosabb szakszámok" közül olyan lényeges kérdések hiányoznak, melyek az ipari közgazdász számára rendkívül fontosak. (pl. kapacitás, forgóeszközök, jóllehet az ETO ezeket tartalmazza). Ugyszintén a kutatáshoz lényeges az egyes iparági szakfolyóiratok tanulmányozása (Magyar Technika, a textilipari, vegyipari, gépipari stb. szaklapok), ezek nélkül az ipar területén irandó munkához anyagunk sohasem lehet teljes. Az ilyen szakfolyóiratok érdekes és alapvető szempontokat adnak, de ezen túlmenően az iparág egyes átfogó kérdéseire (minőség, kapacitáskihasználás, stb.) is találunk bennük tartalmas cikkeket, vitaanyagot. Bibliográfiánkban itt nélkülözzük a folyóiratok ismertetését.

A IV. fejezetben közölt „Gyakorlati példa" végigvezetése helyes és célszerű, de bizonyos, hogy egy „szemináriumi dolgozat" követelményeinek kereteit messze felülmúlja. Bizonyos mértékben ez nem is hiba, hiszen kézikönyvünk más helyütt is többet ad, mint az eredeti célkitűzése.

Az a véleményem, hogy ezzel a munkával az anyaggyűjtés területén igen jól felhasználható kézikönyvet kaptunk.

Faludi Sándor

De azért minden inast megnéz. „Vajon melyik lehetett?"

Sokért nem adná, ha lelkükbe látna, ha megtudhatná, hogy mit forgatnak a fejükben, miközben nagy buzgalommal hajolnak a szerelőkocsik fölé. Érzi, hogy figyelik, hogy gúnyolják, hogy mosolyognak rajta.

Nem félnek ezek semmitől?

Ki bátorítja őket, ki a tanácsadójuk? Mert, hogy nem a maguk feje után mennek, az biztos. Tele van a gyár alattomos kétszínűséggel.

Senkiben sem bízhat, senkiben sem lehet biztos.

És fél, kimondottan reszket. Minden idegszála megfeszül, amikor közöttük járkál. Amilyen gonoszul villog a tekintetük, egyszer csakugyan fejbevágják. A rendőrség?... jöhet akkor már!

Az iskolában egész más volt a helyzet. Barátságosan köszöntötték, mosolyogtak rá. De amióta a gyárhoz jött, egyszeribe megváltoztak. Figyelni kezdték, cinikus megjegyzéseket suttognak a háta megett. Titkokat, külön gondolatokat rejtegetnek a borzas inasfejek.

Akikben azelőtt tanulásra vágyó gyerekeket, nebulókat látott, most bosszúért lihegő ellenségeket fedez fel. Orvtámadókat.

Sorra kutatja az arcokat és egyre jobban megerősödik benne a bizonyosság: ezek mind pontosan tudják, hogy mi történik, ki a tettes és mi fog történni ezután. Arcukon csak álarc a közömbösség. Magukban gúnyosan vigyorognak, hosszú, piros nyelveket öltenek rá.

Ezek a gondolatok járnak fejében, amikor szemlét tart a fürge inasujjak felett.

Szalay preciz ember. Szemleútját mindig az ablak felől kezdi el, s középen a lányok és inasok bandja között jön vissza. Hosszan időz a végrevezető masinái között. Arcára gyermeki boldogság ül. Jól érzi magát a technika csodálatos hangzavarában.

Egyszerre halk, kétségbeesett sikoltást hall. Egyidőben surranó, koppanó neszt is, mintha a polcok valamelyikéről súlyos tárgy zuhanna alá.

Ösztönösen, ijedten védekezik. Fejét hirtelen bedugja a festékszagot árasztó rádiók közé.

Mintha csak a föld indult volna meg. A következő pillanatban kemény acéltestek súlyos csattanással vágódnak a műhely kövére. Iszonyatos ütést érez a vállán. Tompán recseg a csontja.

A csattogások elhallgatnak, de ő még mindig lapul. Halálraváltan, sápadtan kapaszkodik a polcokat tartó szálkás gerendába. Ugy érzi, ez a biztos pont menti meg. De egyszerre ernyedni kezd. Ereje elhagyja. Le kell ülnie, különben összecsuklik. Jobb keze, jobb válla, után, esetlenül lóg. Nyakában, nyakszirtjében és hátában ezernyi izzó tű szaladgál.

— Segítsenek! — suttogja erőtlenül.

Senki sem mozdul a bandról. A lányok ijedten néznek, az inasok komoran, összehúzott szemekkel ülnek...

★

Katinka nagyon örül a fiúk győzelmének és boldogan táncol hazafelé a meleg macskaköveken.

Az ablakokban duzzadt muskátlilevelek nyújtózkodnak. Olyan kövérek, nedvdúsak, azt várja, mikor pattannak szét. A kertekből aranyeső és orgonabokrok hajlanak az útra. Bódító illatukkal körülfonják

Barnatestű méhecskék döngicsélésével telik meg a levegő. Szürke tollú verebecskék fürdenek vidám csiripeléssel az utca porában. Ők is boldogok. A tavasznak örülnek. Okos fejükkel Katinka felé fordulnak, barátsággal tekintenek rá. Mintha fürödni, hencseregni hívnák. Önfeledt, lármás csevegésbe kezdenek.

— Mit akartok? — kérdezi mosolyogva Katinka.

— Csirip! Csirip!

— Kinőttem a porból!

— Csirip!

— Ti is boldogok vagytok? Tavaszkor mindenki boldog!

— Csirip!

— Ismeritek?

— Csirip!

— Ő a legerősebb, az inasok vezére!

— Szeret!

— Mit mondtok? Nem igaz!

— Szeret!

— Akkor nem hagyna Szalayhoz kényszeríteni. Elvitt volna!

— Csirip!

— Ha rám néz, én is úgy érzem!

Ki tudja, meddig állna itt és beszélgetne a madárkákkal, de egyszerre motorzúgás támad. A verebek megrettenve elrepülnek. Elhallgatnak a méhek. Az orgona illatát elnyomja a por és a kavargó benzinszag. Az utcába terepszínre mázolt német katonaautók és vontatók kanyarodnak be. A fiatal fák védelme alatt megállnak.

Katinka sietve elindul.

Kiáltozás, idegen lárma vegyül az utca szürkeszínű, kavargó porfellegébe, melynek függönyén keresztül a leugráló német katonák körvonalait lehet látni.

Hogy elrontottak mindent.

Valaki utána kiált.

— Libe frau! Hé!... kesasszon!

Katinka mindebből csak a lötyögőszárú csizmák dübörgését hallja. Kicsiny szíve ijedt dobogásba kezd. Futásnak ered.

★

Gépzúgás és távoli durranások hallatszanak.

Katinka ijedten tekint a tiszta égre. A repülőket keresi. Közben nem veszi észre, hogy a járda végetért. Lelép a kocsiútra, de olyan szerencsétlenül, hogy a bokája fájdalmasan megbicsaklik.

Halkan felkiált és egylábon ugrál, hogy el ne essen.

Sándor hozzáugrik és estében elkapja.

— Kapaszkodj belém! — kiáltja.

A munkások tovább szaladnak az óvóhelynek berendezett gombapince felé, Csak Gyurka nem tágít.

Az út baloldalán vasúti töltés, jobboldalán üres telek húzódik el. Sehol egy fa, sehol egy gödör, ahol a közeledő gépek elől elrejtőzhetnének. A zúgás pedig ugyancsak erősödik. Lomhatestű szárnyas cápák úsznak az ég kéklő, ködös tengerében. Körülöttük,, mint ezüsttestű heringek repkednek a vadászok. Alattuk fehérszínű pamacsok pukkannak, a légelhárító ágyuk kétségbeesett lövedékei.

— Liberátorok! — kiált fel Gyurka.

Katinka megbabonázva mered a félelmetes biztonsággal úszó gépmadarakra, a szapora robbanások füstjére. Remegő karjával Sándor nyakát öleli.

— Ne félj Katinka! — suttogja Sándor. — Itt kell maradnunk! — körülnéz. — A vasút veszélyes... óvóhely messze..., — Kússzunk a telekre!

Hirtelen iszonyatos dörrenések hallatszanak a töltés túlsó oldaláról.

Gyurka a fejéhez kap. Eszelősen felsikolt és eszeveszett vágtában kezd rohanni a kövesúton.

— Állj! Bolond! — ordítja torkaszakadtából Sándor. Majd újabb dörrenésre Katinkát lerántja, hátára veszi és kúszni kezd az üres telek közepére.

Gyurka a fele útnál jár. A közeli robbanások erejétől felbukik. Nyomban felpattan és rémülten bukdácsol tovább.

Az ezüst testű heringek közül három gép kanyarodik el. Kettő oldalrafordulva szaltózik, a harmadik a hátára borul és mint a vadászsólyom a nyúlra, úgy csap le a rohanó Gyurkára. Orra szikrázni kezd, ropogva köpködi a lövedékeket.

Gyurka körül porzik a kő. Pendülő, éles szilánkok frecscsennek szerteszét. Megtántorodik, fejéhez kap és összecsuklik. Leomlik a napsütéstől felmelegedett kövezetre.

A vadászgép hangos berregéssel, elégedetten csap fel a magasba. A kiszemelt zsákmányt elejtette. A többi már nem az ő dolga. A többi már a másik kettő dolga, akik alacsonyan repülve zúgnak el a vasúti töltés felett és tiszteletkört írnak le az újabb áldozatok megfélemlítésére.

Sándor poros, piszkos arccal parázsló tekintettel bámul utánuk. Tudja, hogy visszatérnek. Hirtelen felpattan, karjaiba kapja a félelemtől félig alélt Katinkát, és minden erejével a közeli halmok felé fut.

Szeméttel félig telt gödröt talál. Gondolkodás nélkül veti bele magát.

Éppen az utolsó pillanatban.

Cuppogó lövedékek vágódnak a dombocskába. Meleg surran végig a karján. De már biztonságban van. Szíve vadul kalapál. Védelmezően hajol Katinka fölé. A géppuška ropogását a gödörből hallgatja már.

Villogó tekintetével, győzelemittasan pillant a távolodó gépekre és nevet. Gúnyos, őrült kacagással nevet és undorodva köp utánuk.

Aztán elhallgat és kipiheni magát.

— Katinca! — suttogja. Ép kezével gyengéden paskolja a halálsápadt leány arcát.

Katinka alig mozdul. Szeme félig nyitva, értelmetlenül néz a fiúra. Hol van, hogy került ide? Mi volt ez a szörnyű lidércálom, amiből olyan nehezen lehet felébredni? Mi van Sándorral... miért nem mosolyog... miért piszkos, véres az arca?

Azután hirtelen eszébe jut minden.

— Ó!... vérzel? Megsebesültél? A karod!...

— Semmi az egész. Horzsolás.

Katinka ügyes kézzel vetkőzteti le.

Sándoron nincs ing. Sebét nem tudja bekötözni.

— Fordulj el! — suttogja pirulva.

— Minek.

— Csak.

Kis kezével elfordítja a fiú fejét. Kissé elhúzódik és gyors mozdulattal vetkőzik.

— Ne nézz!

Sándor önkéntelenül visszafordul.

— Ne nézz!... Jaj! — ijed meg Katinka. Maga elé kapja ruháját.

— Mit csinálsz?

— Nincs kötszer... ingemet akarom levetni...

Sándor elmosolyodik. Boldog, erős kacagással nevet. Fogai kivillannak. Csillogó szemével Katinka vállát nézi.

— Fordulj el! Szégyellem magam!

— Hiszen alig látlak!

— Engem még senki sem látott...

— Jó, elfordulok. Bár legszivesebben megcsókolnálak. Gyönyörű vagy Katinka!

— Csak most mondod?

— Most.

— Mert láttál?

— Mert ilyet csak álmomban képzeltem el! Sose hittem! Te itt, én melletted! Sose hittem, hogy ilyen rongyost, egy szegényt lehet szeretni!

— Még nem is mondtam!

— De érzem! Eddig nem mertem. Szalay gazdag. Szalaytól féltem. Most már senkitől se félek!

— — — — — — — — —

— Ha te akarod, senki sem állhat utunkba! Micsoda élet lesz Katinka! Más lesz a világ, pompás lesz az élet! Jobb lesz, értelmesebb minden!

— Bár csak itt lenne!

— Eljön, meglátod. Ha a pokol minden ördögével kell megverekedni, akkor is! Eljön, beköszönt hozzánk és mosolyogva integet.

Katinka teste süti arcát, szíve minden dobbanását hallja. Sokáig nem mozdul, mert azt hiszi, hogy egyetlen moccanástól megriad, szertefoszlik a gyönyörű álom. Csak a nevét hajtogatja — Katinka!... Katinka!... drága, egyetlen Katinka! — és bújik hozzá, mint anyjához csecsemőkorában. Azután hirtelen megfordul és vékony ruhácskáján keresztül csókolja Katinka perzselő, drága testét. A keblét, a vállát, a száját, megrándult bokáját. Csókolja, csókolja, sokáig, eszeveszetten.

●

Katinka nem érhette meg a felszabadulást. Elpusztult, mielőtt a város felszabadult volna. Nem hallotta a katyusák szívet derítő, fülbemászó dalolását, nem ehetett az első kenyérből, amit szovjet katona hozott, nem élhetett Sándorral szabadon, boldogan, amiről gyárban, odahaza és a gödörben annyiszor álmodott. Magával rántotta a pusztulásba a régi élet.

De Sándor mindezt túlélte. Eleven sebbel a szívében ölelte magához a szovjet katonákat, s most úgy érzi, mégiscsak érdemes felépíteni az új világot. Másoknak, magának és Katinkának!... hiszen megigérte! Sohasem felejti el!

Magyar ifjak és lányok, DISZ-fiatalok! Járjatok élen a példamutatásban, az áldozatvállalásban, a nehézségek leküzdésében, boldog jövőtökért, a szocializmusért!

FIATALOK—FIATALOKNAK

NŐI SZEMMEL

1.

Az egyetemre tavasztól koranyárig legjobban használható viselet a szoknya, blúz. Első rajzunk kockás szoknya. Körbe mély szembehajtásokkal. A szoknyához legjobban illik — a szoknya valamelyik kockájával egyező színű — kötött blúz, vagy rövidujjú blúz. A rövidujjú blúz készülhet shantungból, puplinból.

A szoknyához szimplaszéles anyagból kb. 2.10—2.20 m szükséges. Ára kb. 110 Ft.

2.

Második modellünk délutáni szövetruha, iparunk tavaszi ujdonságából, divatos spriccelt szövetből. A ruhának magasított álló nyaka van. A ruha felül egy fagombbal záródik. Ujja háromnegyedes, kissé szűkített, kézelőszerűen fagomb fogja össze. A ruha válla 3—4 cm mélységnyire ejtett. Az egyenesvonalú szoknyát oldalzsebek díszítik. Rejtett bőségét elől és hátközépen lévő hajtás adja.

A ruhához duplaszéles anyagból kb. 1,90—2 m szükséges.

Ára kb. 240 forint.

Gondolatok egy könyv felett

Tegnapelőtt elveszett egy könyvem. A II-es előadóban hagytam és mikor visszamentem már nem volt sehol. Egyes események láncreakciót szoktak kiváltani belőlem, egyik gondolat szüli a másikat, és köti is, mint a láncszemek egymást, míg végre előttem áll az esemény háttere, alapja vagy körülményei, természetesen sokszor nem a legnagyobb tárgyilagossággal, dehát az már annak a következménye, hogy csak egy ember vagyok. Tegnapelőtt is ez történt. Gondolkozni kezdtem, és a könyv elvesztésétől egész bizarr módon Montesquieuhöz jutottam el. De mindjárt megmagyarázom a kapcsolatot.

„A monarchikus és a zsarnoki uralom fenttartásához nem kell különös becsületesség. A monarchiában a törvények ereje, a zsarnoki államban az uralkodó állandóan fenyegető karja tart mindent rendben és a fegyelem. A népállamban azonban még egy alkatelemre van szükség, s ez az erény" — mondja Montesquieu a Törvények Szellemében. Az ébredő kapitalizmus szellemes gondolkodójának természetesen nem adhatunk mindenben igazat, arra azonban rá kell döbbennünk, hogy utolsó mondata mennyire igaz és mennyire időszerű ma is, ha nem is erényről — a szónak kissé vallásos íze van —, hanem helyes erkölcsi felfogásról beszélünk.

Az igazi egyenjogúság társadalmának, a szocializmusnak, kommunizmusnak megszületésével párhuzamosan — igaz, hogy kissé késve — az osztályerkölcsök átformálódnak egységes társadalmi erkölccsé. A begörbített ujjakat, melyek csak kapni akartak, ki kell egyenesíteni, hogy adni is tudjanak. És ez a kiegyenesítés a nehéz. A kapitalista farkas-erkölcs nyomai még sok helyen erősen élnek az emberek tudatában.

Az individualizmus nyíla az egyénekből kiindulva, a társadalommal saját célja elérése érdekében érintkezve, circulus vitiosust alkotva tér vissza oda, ahonnan elindult, az egyénhez. Ezt a nyilat kell átformálni úgy hogy egyértelműen a társadalom felé mutasson, hiszen ekkor fordul leginkább saját magunk felé. Mivel a tudat kissé késve követi általában a létet, ehhez a fejlődéshez idő kell. Látnunk kell azonban, hogy a folyamat nem teljesen automatikus. A szocializmus építésének nemcsak külső oldala van, — az hogy két kezünkkel téglákat rakunk egymásra —, hanem belső is, az, hogy akaratunkkal saját erkölcsünk épületét emeljük. Felépülne magától is? Egyik embernél nem, a másiknál sem, társadalmi méretekben még úgy sem.

Ezek jutottak eszembe, és még az is, hogy Marx mit mondott a munkásokról: „. . . az emberi testvériség az ő ajkukon nem frázis, és munkától megkeményedett arcukról az emberiség minden szépsége árad felénk."

Leírtam, hogy másnak is eszébe jusson! **Szecskó Tamás**

Áprilisi dal

Tíz éve élünk szabadon,
azóta zöldebb a róna,
kékebb az ég fejünk felett,
édesebb a lányok csókja.

Tíz éve, hogy gyárainkban
vígan zakatol a munka.
Lihegő gőzkalapácsok
dalát a szél szerte fújja.

Tíz éve őszön-tavaszon
az ősi magyar ugaron
új ekesor szánt.

Ezer gyárkémény kereken
mondja ki Ózdon, Csepelen:
miénk az ország.

Németh Gyula

AZ ÉTKEZDÉBEN

Papp Terézia elvtársnő kiváló munkát végez. Hallgatóink és tanáraink tisztelik és becsülik jó munkájáért.

AZ ÓZDI TECHNIKUM

Szerény, inkább nagyobbméretű családi házhoz hasonló épület, kicsi udvarral. Szerencsére elég nagy tábla hirdeti a homlokzaton, hogy ez a technikum, különben nem igen találtam volna rá.

A technikumnak 206 hallgatója van. Egy osztály érettségizik most, közülük összesen hárman tanulnak tovább, két hallgató, Molnár László és Takács Mihály elvtársak a mi egyetemünkön szeretnének tovább tanulni. Reméljük, hogy velük még találkozni fogunk.

A technikum tanulmányi átlaga az elmúlt félévben bizony nem mutatott valami fényes képet. Mindössze 2,67. Pedig nagyon jó képességű diákjai vannak. Ilyenek például Mihály Márta, Sotkovszki Valéria. Nekik tanulmányi munkájukon kívül több figyelmet kellene fordítani diáktársaik segítésére.

Ez már a második technikum, ahol panaszkodnak a felsőbb DISZ-szervezetek közömbösségére. A járási DISZ-szervezet azon kívül, hogy kiküldi a bélyegeket és beszedi a tagdíjat, nem igen törődik a technikum DISZ-életével. Szerencsére a városi DISZ-bizottság néha-néha segít a problémák megoldásánál, máskülönben bizony szigetként hatna a technikumi DISZ-élet, mellyel senki sem törődik.

Kívánunk az ózdi technikum minden hallgatójának jó munkát, a járási DISZ-szervezetnek pedig jobb és figyelmesebb káderekat, akik jobban megfogják a dolog végét, s nemcsak a tagdíjbeszedéssel foglalkoznak.

Stikkel László

SPORTHÍREK

Férfi röplabdacsapatunk a terembajnokságban lejátszotta utolsó mérkőzését is és nagy küzdelem után a VTSK csapatával szemben 47:46 arányban alulmaradt. Az ellenfél tervszerűbb játékának és nagyobb lelkesedésének köszönhette a győzelmet.

*

Labdarúgóink a Bp. II. osztályú bajnokság második fordulójában korántsem játszottak olyan lelkesen és olyan jól, mint az első mérkőzésen. Így a Lőrinci Tégla csapatától 2:1 (1:1) arányban vereséget szenvedett együttesünk.

Az elmúlt héten a csapat szabadnapos volt.

*

Kézilabdázóink első mérkőzésükön nagyszerűen mutatkoztak be. Az első félidőben két ember hátránnyal játszottak. A továbbiakban is egy játékos előnye volt az ellenfélnek.

Ennek ellenére a csapat lelkes játékkal és ügyes taktikai húzásokkal sorra érte el a gólokat.

Külön dicséret illeti őket azért, mert amikor már 3:0 arányban vezetett az ellenfél, nem adták fel a harcot, sőt az eredményt is meg tudták változtatni.

Eredmények: Közg. Haladás—Lenfonó 17:8.

*

A férfi kosárlabdacsapat eddigi eredményei: Közgazdasági Haladás—Turbo 77:67 (38 33). Kosárdobó: Jankovics 28; Bodnár 16; Közgazdasági Haladás—Vasas Izzó 61:53 (27:17) Kd.: Jankovics 18; Bodnár 16. Közétkeztetési V—Közgazdasági Haladás 52:50

A női ifjúsági csapat az első mérkőzésen a VM FUSZÉRT csapatától 16:12 arányban vereséget szenvedett.

Felszabadulási emlékverseny

Sakk

A politikai gazdaságtan-pénzügy tagozat csapata bemutatkozása alkalmából bajnokjelölt benyomását keltette. Az egyébként szintén jó erőkből álló kereskedelmi tagozat csapatát legyőzte. Igaz, hogy még egy játszma függőben van, de ha ezt a kereskedelmi tagozat versenyzője nyeri is, csak szépíteni tud az eredményen.

Részletes eredmények (elöl a polg. pü. tagozat): Drechsler—Forintos függő, Prelovszky—Jancsek ½, Kupcsik—Szűcs 1:0, Gacsályi—Kovács 1:0.

Mezei futóverseny

A mezei verseny (egyéni és csapat) március 30-án délután kerül lebonyolításra a Mező utcai pályán, erre a célra kijelölt terepen (nem a salakpályán). Kérjük: mind a versenyzők, mind a nézők minél nagyobb számban jelenjenek meg.

A „Felszabadulási emlékverseny"-nyel kapcsolatos összes kérdésben a Haladás Sportkör (I. em. 125.) és a kifüggesztett híradó ad felvilágosítást.

Szakosítás az első évfolyamon

Ti, elsőévesek, elérkeztetek egy nagyon fontos probléma megoldásához; választanotok kell, hogy milyen szakon akarjátok a következő három év munkáját folytatni.

Bizony ez a lépés jól meggondolandó, mert nem közömbös, hogy ti, akik a jövő közgazdasági szakemberei lesztek, munkátokat örömmel, együttérzéssel, avagy immel ámmal végzitek-e. Rövidesen egyéves hallgatók lesztek nálunk. Volt alkalmatok megismerkedni egyetemünkkel, egyes szakokkal is. A közelmúltban szakosító bizottsági ülésen vettetek részt, amelyen szintén az egyetemünk egyes szakjait ismerhettétek meg.

Most már csak rajtatok a sor, hogy a döntő lépést megtegyétek. Lehetőségetek van az ipar pol. gazd., pénzügy, külker., belker. szakok között válogatnotok. Az eddigi értesüléseink szerint általában az érdeklődés a külker. és a pénzügy szakok irányába tolódik. Valóban szép szakok ezek, elvégzésük után népgazdaságunk egyik legszebb területén kaptok beosztást. De felhívjuk a figyelmeteket a külker. szakkal kapcsolatban, nehogy téves illúziókban ringassátok magatokat. A külker. szak elvégzése szükségképpen nem vonja maga után a külföldre utazást. Ha valaki csak ezért választja a szakot, az nagyot tévedhet. Lehet, hogy az illető egy külkereskedelmi vállalatnál olyan beosztást kap, hogy soha nem kap külföldi úttal kapcsolatos munkát. Tehát a pálya-, illetve a szakválasztásoknál ne helyezzétek előtérbe az ilyen igényeiteket.

Azt mérlegeljétek, melyik az a területe közgazdasági munkáknak, amelyen örömmel tudjátok végezni a munkátokat. Az itt tanultakat úgy tudjátok felhasználni, hogy a ti számotokra kedvet, adaját, a szocializmust építő társadalmunk számára pedig hasznot jelentsen a munkátok.

A munkának ezt az oldalát megadja az ipar, pol. gazd. és belker. szak is, persze másmás munkaterületen. Ma, amikor szocializmust építünk, feltétlen szükség van ipari termelésünk állandó emelésére. Ehhez természetesen szükség van jól képzett ipari szakemberekre. Ehhez pedig legjobb képzést az iparszak nyújtja. Tehát semmivel sem kevesebb az értéke az iparszaknak, mint egyéb más szakoknak. Népgazdasági érdekeink most különösképpen megkívánják, hogy több ipari közgazdászt képezzünk, mint esetleg amennyit a kereskedelmi vagy egyéb szakokra képzünk.

Még csak annyit kívánunk; jól használjátok ki szakválasztási lehetőségeiteket! Jó munkát, gazdag tanulmányi sikereket kívánunk.

A kapitalista országok parasztfiataljainak harca a jobb jövőért

A közelmúltban tartották meg a falusi fiatalok első nemzetközi találkozóját, amelyet a világ parasztfiataljai sokféle tevékenységgel, számos megmozdulással készítettek elő. Így pl. 21 össznemzeti, több mint 850 területi, többezer kulturális, sport- és egyéb rendezvényt szerveztek.

Már az előkészületek során megmutatkozott, hogy a találkozó fontos szerephez jut a parasztfiatalok világméretű megszervezésében, a békéért és jogaikért vívott harcban.

A kapitalista országok fiataljai az értekezleteken kidolgozták és megvitatták követeléseiket kormányaikkal szemben. Politikai szabadságjogokat, földet, munkanélküliség felszámolását, megfelelő munkakörülményeket és díjazást, a falu kultúráltabbá tételét, művelődési és sportlehetőségeket követelnek a fiatalok. Hogy mennyire jogosak és indokoltak követeléseik, azt láthatjuk az alábbi szemelvényekből, melyeket a találkozón elhangzottakból közlünk:

„A fiatalok milliói számára a föld elérhetetlen álom marad és gyakran elkergetik őket saját birtokukról."

„Costa Rica banánültetvényein a fiatal mezőgazdasági munkások negyven százalékkal kevesebb fizetést kapnak, mint a felnőttek, az asszonyok pedig és a leányok ennek felénél is kevesebbet."

„A fiatalok hajnaltól estig dolgoznak, nem tudják mikor van vasárnap és semmi segélyt nem kapnak, ha megbetegszenek."

„A falusi fiatalok nem jutnak iskolába és ez az oka az analfabéták nagy számának. Dél-Afrikában pl. a hivatalos adatok szerint a gyermekeknek 9,7 százaléka járhat iskolába."

„A lányok helyzete kétszeresen nehéz. Kétszeresen szerencsétlenek, mint fiatalok és mint nők. Miután egész nap dolgoztak már a mezőn, még a házimunkát is el kell látniuk és mindehhez a legalacsonyabb fizetés jár nekik."

Az a kemény elszántság, harcos lendület és lelkesedés, a parasztifjúság egységének és szervezettségének az a kibontakozása, amely a találkozón megnyilvánult, biztosítéka annak, hogy a parasztfiatalok nem szűnnek meg harcolni követeléseik megvalósulásáért. győzelmükért. Ebben a harcban a világ minden egyes haladó gondolkodású és becsületes fiataljával együtt mi is mellettük állunk.

KÖZGAZDÁSZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem párt és DISZ-bizottságának, egyetemi tanácsának és szakszervezeti bizottságának lapja.

Szerkesztő: Gácsi Sándor

Szerkeszti: a szerkesztőbizottság

Felelős szerkesztő: Illés János

Szerkesztőség: Budapest, IX., Dimitrov-tér 8. III. 382. Telefon: 186—850 192-es mellék

Kiadja: a Budapesti Lapkiadó Vállalat, Budapest VIII., Blaha Lujza-tér 3

Szikra Lapnyomda Budapest VIII. Rökk Szilárd u. 6

Felelős vezető: Kulcsár Mihály

Десять-лет свободна наша родина

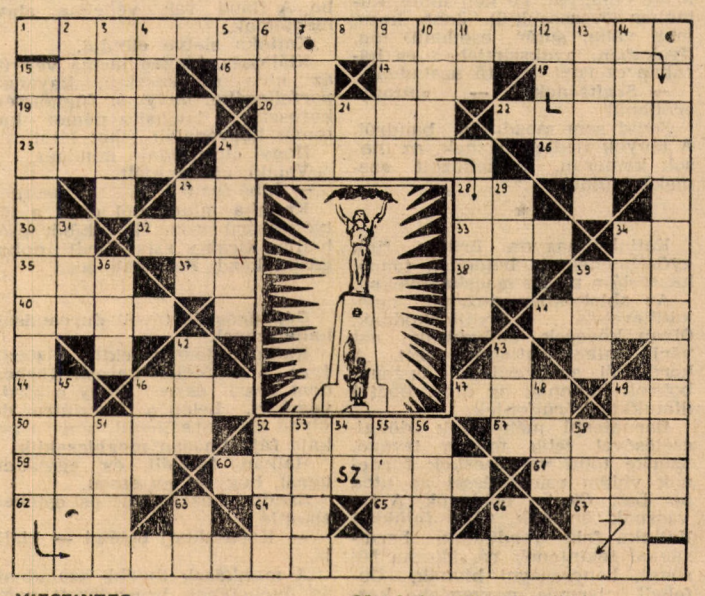

VIZSZINTES:

1. Örök hála és dicsőség a hazánkat felszabadító vörös hadseregnek (oroszul, fonetikusan és latin betükkel). 15. Dal zenekari kísérettel. 16. Ópiumos növény. 17. Időhatározó szó. 18. Névelővel: csonthéjas gyümölcs. 19. Fordítva: mocsári növény. 20. Vízi állat bundája értékes. 22. Fordítva: hazánk egyik elrejtett kis faluja Pátroha csaknem állandóan ilyen. 23. Állathang (utolsó betű nem számítandó). **24. Tíz éve annak, hogy . . .** 26. Osztrák város. 27. Megfed. 28. Fordítva: aroma. 30. Római 49. 32. Nagy szenvedés. 33. Szamár franciául. 34. HY. 35. Idegen olaj. 37. Juttat. 38. Kettősbetű. 39. Római 500. 40. Chopin nagy szerelme volt ez a francia írónő. 41. Gyarmati fűszer. 44. Vezeték eleje. 46. Művészet latinul. 47. Tiltakozási jog latinul. 49. ONL. 50. Koordináta rendszer kezdőpontja. 52. Örökíró toll márkája. 57. Fordítva: világhírű olasz hegedűkészítő. 59. A Szózat zeneszerzőjének keresztneve. **60. Vízszintes 1. folytatása.** 61. Visszavont! 62. Erdélyi folyó. 64. UI. 65. . . . agra fűlfájás. 67. Fordított elme.

FÜGGŐLEGES:

2. Kérdés, hogy korszak? 3. Hasznos kis madár. 4. Szent — franciául . . . T. 5. Nem kristályos szerkezetű . . . crf. 6. Kakaó, kávé s egyéb gyarmati növényekben igen gazdag sziget. 7. Forcím. 10. Fordítva: híres japán dítva: hím állat. 9. Angol grófi orvos, részese volt a szálvárzán feltalálásának. 11. Fordítva: ezüst vegyjele. 12. Énekel. 13. Európai beltenger. 14. Balaton jege teszi télen. **15. Vízszintes 60 folytatása.** 21. Idegen helyeslés. 24. Drégely hős védője (első kockába kettősbetű). 27. Idegen női név. 29. Foghús. 31. Női becenév. 34. Itt — németül fonetikusan. 36. Néma lant! 39. Régi görög törzs. 42. Szellemi munkás. 43. Csigafajta. 45. Határozottság. 46. Női név. 47. VÉ. 48. Mutatószó. 49. Fordítva: Ivanov regénye (utolsó kockába: ON). 51. Óvja. 52. Fordítva: Földtörténeti korszak. 53. Az első gyilkos. 54. Étlen részl 55. Néha ilyen eső is esik. 56. Fordítva: . . . útfélen. 58. Sógorasszony. 63. Régi római pénz. 66 Zenei hang.

★

Rejtvényversenyünk IV-ik, s egyben utolsó fordulója, a legtöbb helyes megfejtést beküldőket jutalomban részesítjük. Beküldendő sorok: vízszintes 1., 6., függőleges 15., vízszintes 24. Valamint a rejtvény címének magyar fordítása.

Előző számunk megfejtése: „Könyvei révén az emberiség jótevője". Törvények szelleme — Perzsa levelek — Rómaiak nagyságának és romlásának okairól.